

1918 թ

Ռ. ԼԵԲԵԴ

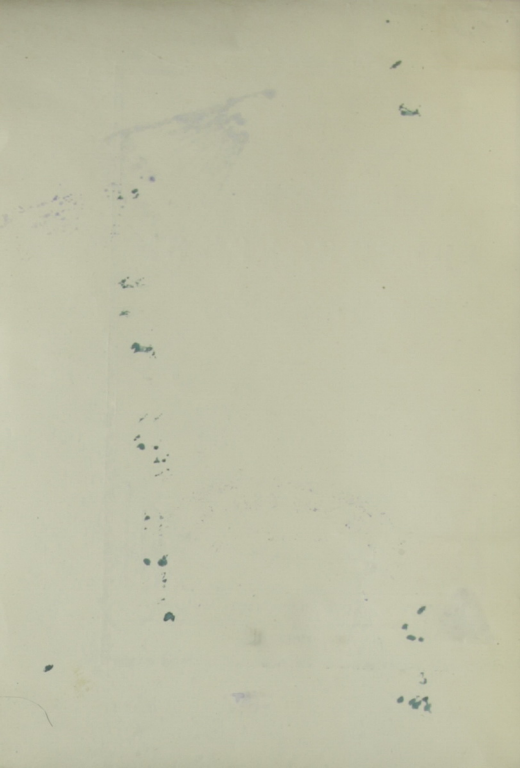
**ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ
ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՅԻ
ԱՄՐԱՊՆԴՈՒՄԸ**

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԱՊՊԱՐԱՏԻ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ
ԿԱԶՄԻ ՍՏՈՒԳՈՒՄՆ ՈՒ ԶՏՈՒՄԸ

1574

Ծ. ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ

ՅԵՐԵՎԱՆ — 1929

Թ. ԼԵՒԵԴ

ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ԴԻԿՏԱ- ՏՈՒՐԱՅԻ ԱՄՐԱՊՆԴՈՒՄԸ

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԱՊՊԱՐԱՏԻ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ
ԿԱԶՄԻ ՍՏՈՒԳՈՒՄՆ ՈՒ ԶՏՈՒՄԸ

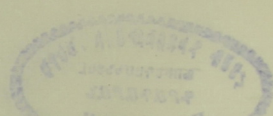
ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԱԶՈՒԹՅՈՒՆ

ՅԵՐԵՎԱՆ — 1929

4441-0

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՍՅՈՒՆԱՐԻ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ՄԱՐԿԱ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՍՅՈՒՆԱՐԻ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ՄԱՐԿԱ

1982
11/1

ՊԵՏՏՐԱՏԻ ՅԵՐԿՐՈՐԻ ՏՊԱՐԱՆ ՅԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

Գրառեպ. 2706 (բ.)	Հր. 1050
Պատվ. № 848.	Տպւած 2000

ՀԵՂԻՆՆԻ ԿՈՂՄԻՑ

Պրուետարական դիկտատուրայի ապալու-
րատի ամրացման հարցը մեր յերկրում
սոցիալիզմի կառուցման հիմնական խնդիր-
ներից մեկն է։ Դրա համար ել ալդպիսի
ակտուալութունն է ստանում և սոցիալիզմ
կառուցող մասսաների մեջ ալդպիսի հետա-
քըրքրութունն է առաջացնում մեր կուսա-
կցության կողմից որակարգի խնդիր դարձ-
ված խորհրդային ծառայողների ստուգման
և դաման հարցը։

Ներկա աշխատությունը զեկուցում է,
վորը կարգացվել և վարչա-խորհրդային ծա-
ռայողների Համամիութենական կոնֆերան-
սում փետրվարի 4-ին և ապա բավակա-
նաչափ վերամշակվել, լրացվել ե՛հ հրատա-
րակության համար և առանձին բրոշյու-
րով լույս տեսել «Մոսկովսկի Ռաբոչի»-ի
հրատարակչության առաջարկով։

Բրոշյուրի նպատակն է ցույց տալ մեր
պետական ապալարատի դեմքը, ինչպես վոր

նա կա, պարզում ե այն պահանջները, վոր
մենք առաջադրում ենք նրան, և այն մե-
թոդները, վորոնցով մենք պիտի ամրաց-
նենք այն ստուգման և զտման առաջիկա
կամպանիայի ընթացքում:

Բրոշյուրը պետք ե նպաստի ներգրավե-
լու ընթերցող-բանվորին ահալով մասնա-
կցելու այն նախաձեռնումներին, վորոնց
շնորհիվ պրոլետարիատի ղիկատաւորան ա-
զատվում ե մեր ապսպրատը քայքայող և
կոմմունիստական հասարակակարգի կառույց-
ման առաջխաղացման գործը ղփվարացնող
անհալազատ ու սողոսկած տարրերից:

ԿԱՌԱՎԱՐԵԼՈՒ «ԱՐՎԵՍՏԸ»

«Առանց ապարարատի մենք վաղուց կորած կլինե՞լինք, իսկ առանց սխտեմատիկ և համառ աշխատանքի ապագատառը բարելավելու համար՝ մենք կկործանվենք նախքան սոցիալիզմի համար բազա ստեղծելը»:

ԼԵՆԻՆ

Տասը տարի չե անցել, չերբ Լենինը պրոֆմիտ թյունների II Համառուսական համագումարի իր յեղուլթում, ձևակերպելով պետութւն ղեկավարութւն գործում աշխատավորների առջև կանգնած խնդիրները, կոչ արեց՝

«Կործանել այն, ինչ դարերի և տասնյակ տարիների ընթացքում արմատացել և բանվորական մասսաների մեջ, այն վնասակար նախապաշարմունքը, թե պետութւնը կառավարելու գործն արտոնչալների գործն և, վոր դա ինչ-վոր արվեստ և (XVI, էջ 24)»:

Մատնանշված ժամանակաշրջանը բավական եր, վորպեսզի վոչ միայն առաջավոր ալլև բանվորության լայն մասսաներում և չքավորության ու բատրակության հսկայական խավերում ստեղծվեր լիակատար վրատահություն դեպի իրենց իրավունքն ու պարտականությունը՝ կառավարելու պետությունը:

Բանվոր դասակարգը պետություն կառավարելու արվեստը տիրապետեց թե փոքր և թե մեծ մասշտաբներով: Սկսած պատգամավորական ժողովներից և արտադրական խորհրդակցություններից, պատգամավորական լիազորության միջոցով խորհուրդներում, և վերջացրած պետական բարձր պարտականություններով ժողկոմատներում, տրեստներում և բոլոր խորհրդային հիմնարկներում, բանվոր դասակարգը հարյուրավոր ու հազարավոր ներկայացուցիչների միջոցով կառավարում ե իր պետությունը: Մակայն ինքնախաբեկություն կլինեիր պնդել, թե բանվորներին պետությունը ղեկավարելու գործի մեջ և մասնավորապես պետական տպագրչության վերականգնմանը ներ-

պրնավելու գործում, վերջինիս պարզեցման
և եժանացման, մեր իրականության մեջ
մեծագույն չարիք հանդիսացող բյուրոկրա-
տիզմի դեմ պայքարելու իմաստով - ար-
վում ե ամեն ինչ և բավարար չափերով:

Կուսակցությունն ու արհմիությունները
հակադատ աշխատանք են կատարել, վե-
րադաստիարակելով մասսաները, սովորեց-
նելով նրանց ըմբռնել, վոր լերկրի տըն-
տեսական և քաղաքական կյանքը ղեկավա-
րելու գործը կարող ե իրագործվել միմիայն
բրենց՝ բանվորական մասսաների միջոցով:
Սակայն պետական աշխատանքի գործնա-
կանը ղեռնս հաճախ այնպիսի բյուրոկրատա-
կան խեղաթյուրումների չե հասնում, վորոնք
ուղղակի հակասում են բանվոր ու աշխա-
տավոր մասսաների շահերին:

Ներկայումս մենք տեսնում ենք դասա-
կարգային պայքարի սրումն յեվ հակա-
խորհրդային նահանջող տարրերի դիմա-
դրության ուժեղացում: Դա հետևանք ե
սոցիալիստական հաբձակման ֆրոնտում մեր
ունեցած հաջողությունների: Յերկրի ին-

դուստրիալիզացիայի ուժեղացումը, մաս-
 նավորին տնտեսական կյանքից արտաք-
 սումը և ժողտնտեսութեան սոցիալիստա-
 կան սեկտորի անընդհատ վերելքը—այս
 բոլորն առաջ են բերել դիմադրութեան
 փորձեր կուլակային-նեպմանական տարրե-
 րի կողմից: Հակախորհրդային այս տրամա-
 դրությունները հաճախ իրենց հենարան են
 գտնում մեր խորհրդային ապագարատի ներ-
 սում, նրա այն տարրերի մեջ, վորոնք խոր-
 հրդային ապագարատի ներքին մեխանիզ-
 մին ծանոթ լինելով՝ ոգտագրծում են
 այն թշնամական նպատակներով մեր գեմ:
 Մենք ապագարատում ունենք նույնպէս շատ
 այնպիսի ծառայողներ, վորոնք, չնայած խոր-
 հրդային իշխանութեան ակտիւ հակառա-
 կորդները չեն, բայց, իրենց գասակարդային
 ծագման հետեանքով, անկարող են մեր
 ապագարատի միջոցով կուսակցութեան և
 խորհրդային իշխանութեան գասակարդային
 քաղաքականությունն աւելացնելու գոր-
 ծում հենարան լինել: Միաժամանակ մենք
 գիտենք, վոր շախտիի գործի դասերի հի-
 ման վրա կուսակցությունը հայտնաբերից

«մեր աշխատողների կոմմունիստական արթնության և հեղափոխական հոտառության բթացումը դասակարգային թշնամիների հանդեպ, անբավարար աշխատանք բանվորական մասսաներին արտադրության ղեկավարության գործում ներգրավելու»*):

Այս բոլորը միասին վերցրած՝ հաճախ հասցնում ե դասակարգային գծի խեղաթյուրմանը ապստարտի աշխատանքի մեջ, դժվարացնում և պայքարը բյուրոկրատիզմի դեմ և դանդաղեցնում աշխատանքի տեմպը:

Ահա թե ինչու ծրագրված և արդեն վերստի վայրենում իրադրծվող խորհրդային ապստարտի ծառայողների կազմի զտումը քղխում և քաղաքական ամբողջ ներկա կացությունից յիվ հանդիսանում ե խոշոր քաղաքական խնդիր: Արհմիությունների VIII համագումարը, վորը կալացավ 1928 թ. դեկտեմբերին, հովանություն տվեց զոման անհրաժեշտությանը, վորպես պրոլետարա-

*) Կենտկոմի բանաձևից — Շախտիի գործի մասին:

կան դիկտատուրայի ապաւարտութի ամբաս-
ման միջոցի:

ԸՊՊԸՐԸՏԻ ԸՂՏՈՏՄԸՆ ՈՐԻՆԵԿՆԵՐ

Խորհրդային որենքներն անց են կացնում
կոմկուսակցութեան գլխավոր գիծը՝ ուղղված
դեպի մեր յերկրի տնտեսութեան ավելի ա-
րագ, հաջող և բազմակողմանի զարգացու-
մը, դեպի նրա հանրայնացումը և լայն աշ-
խատավորական մասսաների կուլտուրական
վերելքը: Ըստ վորում այս զարգացման մեջ
դեկավարող սկզբունքը հանդիսանում է՝

ա) Յերկրի սոցիալիստական ինդուստրիա-
լիզացիան, գյուղատնտեսութեան նկատ-
մամբ պետական արդյունաբերութեան,
հատկապես ծանր արդյունաբերութեան դե-
կավարող և վերափոխող դերի ուժեղաց-
մամբ, վորը ամբողջ ապաւարտից պահան-
ջում է ավելի ուժեղ աշխատանքի տեմպ
այս ուղղութեամբ:

բ) Բանվոր դասակարգի, գյուղի չքավո-
րութեան և բատրակների դիրքերի ամրա-
ցումը:

գ) Բանվոր դասակարգի ու չքավորու-

թիւան՝ միջակի հետ ունեցած դաշինքի ու-
ժեղացումը:

Պետական ապստամբի աշխատանքի
տասնյակ և հարյուրավոր դեպքեր կան թե
կենտրոնում և թե տեղերում, չերբ սոցիա-
լիստական շինարարութեան գործը խոչըն-
դոտվում է, իսկ յերբեմն եւ գիտակցորեն
թուլացվում է ապստամբի բավական բազ-
մաթիւ՝ մեղ խորթ և միանգամայն բարոյա-
լքված՝ ծառայողների կողմից:

Մեղ մոտ, 283.849 պետական հիմնարկ-
ներում (այստեղ մտնում են բոլոր խորհրդ-
ային, տնտեսական և առևտրական հիմ-
նարկները), համաձայն Սորաշխի Կենտկո-
մի տվյալների, զբաղված են 2.192.865 ծա-
ռայող. դրանց կազմի մեջ զանազան կա-
տեգորիաների նախկին պետական չինով-
նիկները, ցարիզմի ժամանակներում ծա-
ռայողներն զգալի քանակ են կազմում: Դա
լերևում է առանձին հիմնարկների մասին
լիզած տվյալներից: Այսպես, նախկին պե-
տական չինովնիկներ Փինժոդկոմատի ծառա-
յողների մեջ—16,2⁰/₀, դատական հիմնարկ-
ների ծառայողների մեջ—8,3⁰/₀, առևտրի

Ժողկոմատ. — $5,4^0/0$, գործկոմներում — $4,8^0/0$,
 կենտրոնական — $4,2^0/0$, աշխատող կոմատում —
 $3,9^0/0$ և այլն: Անհրաժեշտ է ընդամին հաշ-
 վի առնել և այն, վոր ներկա ծառայողնե-
 րից մի մեծ թիվ նախահեղափոխական շրջա-
 նում զանազան ասպարեզներում ու կադ-
 մակերպություններում աշխատել են վոչ
 վորպես պետական չինովնիկներ, այլ վոր-
 պես սովորական շարքային ծառայող: Այս-
 պիսով ցարի որոք զանազան հիմնարկների
 ասպարատներում և կադմակերպություն-
 ներում աշխատող ծառայողների տոկոսն ա-
 վելի բարձր է: Այսպես, Ֆինժողկոմատի
 գծով — $37,3^0/0$, առևտրի ժողկոմատի — $27,7^0/0$,
 դատական հիմնարկներում — $22,2^0/0$, գործ-
 կոմներում — $17,0^0/0$:

Անվիճելի չե, վոր ինչպես պետական չի-
 նովնիկների առաջին խմբից, այնպես և
 հատկապես նախահեղափոխական ժամանա-
 կի զանազան հիմնարկների ծառայողների
 չերկրորդ խմբից շատերն արդեն հարել են
 խորհրդային իշխանությանը, սովորել են
 աշխատել և աշխատում են ազնվորեն: Հե-
 տևաբար բերված տվյալները չեն ապահ-

աղտոտման պատկերը (այդպիսի հաշվառում ել չկա), այլ միմիայն մատնանշում են ցարական հիմնարկներում և զանազան հասարակական կազմակերպություններում մինչհեղափոխական ստաժ ունեցող ծառայողներին թիվը:

Աղտոտման փաստը կարելի է պատկերացնել դեռևս աչն առանձին, հատուկոր տվյալներից, վորոնք ստացված են ապագաբառի մասնակի դտումների հետևանքով: Ահա, որինակի համար, վորոշ տվյալներ հողային որգանների կազմի նկատմամբ:

Ներքին-Վոլգյան մարզում յերեք շրջաններում ստուգված են 536 մարդ: Դրանցից ԲԳՏ-ի և պրոֆմիությունների կողմից վորոշված և հանել աշխատանքից 146 հոգուկամ $27,2\frac{0}{100}$ այդ հանվածների թվում նախկին ակտիվ սպիտակ գվարդիականներ — 17 մարդ և բյուրոկրատացածներ — 45 մարդ:

Ուկրայինայում մի շարք հողալին հիմնարկներից հանված են 132 մարդ, դրանցից ակտիվ սպիտակ գվարդիականներ — 86 հոգի, նախկին ժանդարմներ ու կալվածատերեր — 34 հ., խոշոր սեփականատեր, ար-

դիւնարերողներ — 3: Հողժողովոմատի ապարատի նկատմամբ 329 հոգուց նախկին ազնւականներ — 13 հ., կալվածատերեր — 6 հ., վաճառական — 6 հ., հոգևորականութիւն — 15 հ., զանազան չինովնիկներ — 10 հ., սպիտակ ոֆիցերներ — 9 հոգի:

34 նահանգներում և շրջաններում արդէն կատարված դոման տվյալների համաձայն ստուգված են 100.000-ից ավելի ծառայողներ: Զտված-հեռացված են 18.041 մարդ, այսքանից բնութագրաւորվածի համար — 485 մարդ, վատնումի և կաշառակերության համար — 689 մ., նախկին վոստիկանության և ժանդարմերիայի աստիճանավորներ — 587 հ., հոգևորականներ 1094 հ., կալվածատերեր և կուլակներ — 583 հ., վորպես անհարազատ տարր — 7181 մարդ: Այս շարքում են և կեղծ մասնագետները և իրենց պարտականութիւններին անբարեխիղճ վերաբերվողներն ու խորթ ծագումի տեր մարդիկ, նախկին տիտղոսավոր անձինք՝ իշխաններ, գրաֆներ, հին ժամանակի զանազան բարձրաստիճան մարդիկ և այլն:

Ապաւորատի ազտոտման լուսաբանության

համար բերելով այս թվերը, մենք առայժմս
չենք քննում այն հարցը, թե վորչափ ճիշտ
ե դրանց բոլորին խորհրդալին ապարա-
տից վտարելը միմիայն վերոհիշյալ կատե-
գորիաներին պատկանելու նշանով: Այդ մա-
սին դեռ կխոսենք: Սակայն, անուամենայ-
նիվ, լեթե յենթադրել, վոր դրանցից վո-
մանք չպետք է դադան-հեռացվեն, ապա և
այդ դեպքում ել մեր ապարատում վերո-
հիշյալ կատեգորիաներին պատկանող այդ-
չափ բազմաթիվ մարդկանց գոյության
փաստը բավական ե՛նրա աղտոտված լինե-
լու չափը ցույց տալու համար:

Ահա և՛ աղտոտման փաստեր, արդեն
անձնավորութունների վորոշ բնութագը-
րով, համաձայն մեր պարբերական մամու-
լի տվյալների և ԲԳՏ նյութերի:

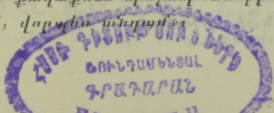
«Սերգիյեվսկի գավառում նախկին մար-
դիկ ամուր նստած են.— հիվանդանոցի տըն-
տեսի պաշտոնում աշխատում ե գրաֆ Շիդ-
լովսկին: Այդտեղ ել ծառայում եյին Վեր-
խովսկայան, իշխանուհի Տուչկովա և թեյի
գործարանատիրոջ տղա Վիսոցկին: Թան-
դարանները ղեկավարվում և գլխավորվում

են պրաֆ Ուսուֆյեի, բարոն Դերվիդի, իշխանուհի Շախովսկայայի կողմից, Տյուտչեների, Մամոնտովների, Մորզովինների և այլ սրանց նման կալվածատերերի կողմից»։ («Известия ЦИК» 10/II 29 г.): «Վալդայի շրջագործկոմում հաշվապահի պաշտոնով ծառայում եր նախկին փոխ-նահանգապետ Պոպովը, վորը դեռ ապահովագրված եր սոցապի կողմից թոշակադրամով, իսկ հիվանդանոցում հաշվետարի պաշտոնով ծառայում եր նախկին պրիստավ Լոկոտսկին։ Բժշկա-սանիտարական միության մեջ աշխատում ե պրիստավ Կամայեի վորդին, բացի այդ, կալվածատերերն ու ձայնագուրկներն աշխատում են կոոպերացիայում» («Красная Искра»)։

Իրկուսկի գոջան. — «Տրեստի գլխավոր հաշվապահը ուսու ժողովրդի միության նախկին անդամն ե, Կուլչակի մոտ յեղել ե վաշտի հրամանատար, սպիտակ բանակի սպա. կոպիտ և խորթ տարր ե, վորը քայքայում ե ապաքարաուր։ Ստատիստիկն ազնվական ե, յենթագնդապետ ցարական և սպիտակ բանակների, կոյսրուհի Մարիա Ֆեոդորով-

հայի սանիկը, վոչ միութեան անդամ։
Տրեստի հաշվապահն ակտիվ աշխատում էր
կոլչակի ժամանակ, մասնակցել է քայլեր-
վիկներին դանակոծելուն և գնդակահարում-
ներին»։

Աստալոս. — «Նովոսիբիրի շրջանային
ֆինբաժնի հարկային ագենտ Յուրոսլավցև
կոլչակի պատժիչ խմբումն է չեղել, ինչպես
և խորհրդային իշխանութունը տապալող
կազմակերպութունում։ Յեղել է դատա-
պարտված 5 տարով։ Յերկու անգամ նե-
րում է ստացել. դատապարտված տարիներ
ըլլիվ չի նստել։ Միլիցիայի գտման ժա-
մանակ խորհրդային ապարատից արտաքս-
վել է 1924 թվին, առաջին կատեգորիա-
յով։ Խորհրդային իշխանութեան հանդեպ
ունեցած վերաբերմունքը թշնամական է։
Յարական ժամանակի դատախազ Բրուն-
շտեյնը, վորը չեղել է կադետական կուսա-
կցութեան նախկին կազմակերպիչը, սմուս-
նացած է նախկին մինիստր Շչեգլովիտովի
բարեկամուհու հետ, ներկայումս աշխատում
է Պոչեպ քաղաքում պաշտպանների կոլլե-
գիայում, վորպես անդամ»։

Յակոբ Սիալուճյան. — Ռուսական Պետականի նախագահության ժամանակ և, վերջը 1903 թվին լինելով անլեզու խմբակի անդամ՝ մատնել է վերջինիս: 1916 թվին չեղել է վոսկի արդյունաբերողների համագումարի նախագահ, 1918-ին — Բլագովիշչենսկի գեմակի ինքնավարության նախագահ. նա ոժանդակել է կենտրոնական Սիբիրի աշխատողների խմբի ձերբակալմանը և գնդակահարմանը: Նույն հիմնարկությունում վորպես մեքենագործի աշխատում է մի վաճառականի աղջիկ, բալլետիկների կողմից 1921 թվին գնդակահարված վոստրիկանապետի կին, վերջը ներկայումս ել սպեկուլյանտի կին և կոլչակի ժամանակ աշխատել է շրջանային միլիցիայում, ուր կատարել է հակահետախուզության ֆունկցիաները:

Թիֆլիս. — Անդրկովկասյան չերկաթուղիների վարչությունում աշխատում է Ալեքսանդրովսկին, վերջը ուսուցիչ Ժողովրդի միություն ակտիվ անդամ և չեղել, և վերջին մասնակցությունը 1905 թվին Ռուս թավելու պրոսպեկտում գնդակահարման չեթարկվեց ազգարնակությունը:

Սեվաստոպոլ. — Ռալոնական ֆինրաժնում աշխատում ելին՝ Դ., նախկին ստատուկի սովետնիկ, վորը սլարգեատրված ե չորս շքանշաններով և յեղել ե սպիտակների մոտ. նույն հիմնարկության մեջ աշխատում ե և Բ., վորը Վրանգելի ժամանակ ծառայելիս ե յեղել քաղաքային վարչությունում:

Վոլոգդա. — Նահանգային վիճակագրական բաժնում աշխատում ե նախկին պատվավոր քաղաքացի Տ., վորը ծառայել ե սպիտակների մոտ և պնդակահարել բանվորներին: Պ., նախկին չինովնիկ և և Վոլոգդայի բանտի պետի ոգնական: Հիշված հիմնարկությունում աշխատում են 12 հոգի, վորոնց ծնողները տերտերներ են («Կարմիր հյուսիս» 8/I 1929):

Յեթե թվենք բոլոր նախկին մարդկանց, վորոնք թե առանձին-առանձին և թե ամբողջ խմբերով տեղ են գտել մեր ապագա բաժում, և վորոնց մի մասը ներկայումս արդեն տեղ-տեղ գտված ե, իսկ մյուս տեղերում սպասում են իրենց անխուսափելի գտման, — ասլա կարելի չե մի հսկայական հատոր կադմել: Սակայն հենց բերված ո-

րինականներն ել բավական են, վորպեսզի հասկանալի դառնան անհանգստության այն պատճառները, վորը հայտնաբերում ե կուսակցությունը ամբողջ ժամանակ ե, մասնավորապես վերջերս, մեր ապագարատի ամբության տոկունության վերաբերյալ: Իսկ չեթե հաշվի առնենք պրոլետարական ե կուսակցական մասի անբավարար քանակը, ավելի պարզ էլինի, թե ինչու զանազան աղավաղումների, մանավանդ դասակարգային աղավաղումների նկատմամբ ապագաբաթի դիմադրությունը պետք չեղած չափով չի հայտնաբերվում: Ահավասիկ միքանի թըվական տեղեկություններ Ուկրայինայի 47 կենտրոնական ե 28 շրջանային հիմնարկների ծառայողների սոցիալական ե կուսակցական դրության վերաբերյալ*):

1928 թվին այդ հիմնարկներում ծառայել են 3822 հոգի, վորից 410-ը (10,7⁰/₀) չեղել են նախկին բանվորներ, 337 մարդ (8,8⁰/₀) — նախկին գյուղացիներ, իսկ այլքը, այսինքն՝ ծառայողների, բուրժուազիայի ե

*) Ռ. Պ. Ֆ. Ս. Հ. վերաբերյալ ճիշտ տվյալները բացակայում են:

մանր բուրժուազիայի միջավայրից դուրս
 յեկաճանքի թիվն և յեղել 3075 կամ $80,5\%$ ։
 Այդ ծառայողների թվում կուսակցական-
 ների կորիզը կազմում և — կուսանդամներ և
 թեկնածուներ 1095 հոգի կամ $28,6\%$ ։ Կոմ-
 յերիտականներ — 97 կամ $2,2\%$ ։ անկուսա-
 կցականներ — 2657 կամ $69,2\%$ ։ Այս շար-
 քից մինչև հեղափոխությունը ծառայողներ
 են յեղել 2089 կամ $78,8\%$ ։ Ը։

Խոսելու կարիք չկա այն մասին, վոր
 ծայրագավառներում, մանավանդ վոչ ար-
 դյունաբերական շրջաններում, պետական
 ապարատի ծառայողների թե սոցիալական
 և թե կուսակցական դրուժյան պատկերն
 ավելի անմխիթար և, քան Ուկրաինայում։
 Որինակ, Բաշկիրիայում, վաղուց չե, վոր գո-
 յություն ունեյին ամբողջ հիմնարկներ,
 վորտեղ աշխատում էին 2—3 կոմմունիստ։

Բերենք մի քանի որինականեր ստորին՝
 գյուղական ապարատի աղտոտման վերա-
 բերյալ։

Նուսկի քառն — Սրեզնիյ Բասխովեց
 գյուղը։ Խորհրդի 33 անդամների մեծագույն
 մասը նախկին կուլակներ են։ Հարկային

հանձնաժողովի մեջ և առևտրական կ., վո-
րը զրկված և ընտրական իրավունքնե-
րից. նա իր պաշտոնավարության ժամա-
նակ թագցրել և ազգաբնակչության հա-
րուստ շերտի տուրքադրման որջեկոնքերը կ.
շարունակ ընդառաջում և կուլակներին՝
տալով վկայականներ սերմ ստանալու հա-
մար—այն ժամանակ, չերբ չքավորները վո-
չինչ չեն ստանում:

Ռոսով Գ/վ. — Շախտինսկի շրջանի (Սու-
լինսկի ռայոնի) Վլադիմիրսկի ստանիցայի
խորհրդի 19 անդամների մեջ չկա վոչ մի
կուսակցական և վոչ մի կոմյերիտական.
բոլորը նախկին սպիտակ-գվարդիականներ
են: Կանանց ներկայացուցիչը գյուղխորհր-
դում սպիտակ սպայի կին է: Վերաստու-
գիչ հանձնաժողովի անդամներ են գնդապետ
Լուկյանենկոն և մի ուրիշ նախկին ատա-
ման՝ սպիտակների մոտ ծառայած Ռաս-
տերնյովը, վորը սողոսկել և խորհրդի մեջ,
անց երկացնում իր կուլակային գիծը՝ աղա-
վաղում եր հարկային սխտեմը և վոտի տակ
տալիս չքավորության շահերը («Մոլոտ»
24/XII 1928 թ.): Այս որինակները խիստ
շատ են: Բավականանա՞նք այսքանով:

Մեզ մոտ, ապալարատում, աշխատում են բազմաթիվ ձայնագրուրկներ, վորոնք չիրքեմըն կոռպերատիվ կազմակերպություններում ղեկավար պաշտոններ են գրավում և հետևաբար լի հնարավորություն ունենալով ազդել մեր կոռպերատիվ քաղաքականության վրա: Ողեստալից հայտնում են, վոր կենտրոնական բանվորական կոռպերատիվներ ը 2000 աշխատակիցներից 200-ը ձայնագրուրկ են: Բիչ չի վերջինների թիվը և գյուղական կոռպերացիայում ու հողային որգաններում: Այնպես է լինում, վոր մարդիկ, վորոնց մասնակցությանը մեր պետական շինարարության մեջ մենք քաղաքական անվստահություն ենք հայտնում, նրանց դասակարգային թշնամության, սոցիալական վտանգավորության պատճառով (վորպես նախկին հանցագործներ և այլն), կարող են ազդել կոռպերատիվ շինարարության վրա, մինչդեռ վերջինս կապված է միլիոնավոր մասսաների շահերի հետ: Պարզ է, վոր զըտման ժամանակ պիտի շատ ուշադիր մտեհնալ հիշված կատեգորիային և շատերին գտել:

ԳԼՍԵԿԸՐԳԵՅԻՆ ԳԺԻ ԽԵՂԸԹՅՈՒՐՈՒՄԸ

Կարելի՞ք յե արդյոք ապագաբաժնի իր աշխատողներին այսպիսի կազմով համարել լիովին պիտանի և ընդունակ վճռական հակահարված տալու այն ուժերին, վերոնք դալիս են դրոփց և թշնամաբար են արամադրված պրոլետարիատին: Արդյոք բավականաչափ ամօժը և պրոլետարական դիկտատուրայի գործիքը, վերալիսին և խորհրդային ապագաբաժնի, ավելի հաջողությամբ կառուցելու սոցիալիզմի շենքը ինչպես քաղաքում, այնպես էլ գյուղում: Իհարկե վոչ: Պրոլետարիատին թշնամի ուժերը հաջողությամբ հաղար ու մի մանր ու խոշոր խոչընդոտներ ու արգելքներ են հարուցում սոցիալիզմի կառուցման գործին, հենվելով մեզ համար խորթ մարդկային խավի վրա: Ինչո՞ւմն և արտահայտվում այդ թշնամական աղդեցությունը:

Ահա ձեզ Սմոլինշիկնան: Բերենք իր ժամանակին հետադաժնողների կողմից հաստատված փաստերը:

Կարդիմովսկու շրջկոմի քարտուղարն

դրադժուժ եր հարբեցողությամբ, «կոմժու-
նա» յեր կազմակերպել իր հետ խմող ըն-
կեր աղերքից: Նրա կամայտնիւայի մեջ ելին
մասնում: շրջարոֆկոմի փոխ-նախագահը,
կուսանդամ, «Ֆակել» կոմժուհալի ան-
դամ, նախկին շրջգործկոմի նախագահը,
նախկին միլիցիապետը, կուլակը, նախկին
կալվածատերը, զինեառուս պահողը և այլ
քրեական ելեմենտներ:

Նշանակում ե՛ նախկին կոմժունիստներ,
նախկին կալվածատերեր, կուլակներ, ողի
վաճառողներ և այլ քրեական տիպեր—ահա
թե ումից եր կազմված կադիմովսկի շրջանի
իշխանությունը:

Նույնպիսի կազմալուծիչ պայմանների
շնորհիւ Սպասակի կոմյերիտմիության բը-
ջիջում բջիջի քարտուղարը, Համկոմկուսի
թեկնածու, շրջգործկոմի փոխ-նախագահի
լեղրայրը միացել եր մի բանդալի, վորի ձեռ-
քով խողխողվել եր 7 հոգուց բաղկացած
մի ընտանիք: Հանցավորին հաջողվում ե
փախչել: Փախչել կարողացավ նրա համար,
վոր իշխանությունը նրան ազատեց - նա
կուսեր դուներ, իսկ բնակչությունը փախ-

ցալ աջակցել բանդիտի ձերբակալմանը, վախենալով ալդ կապերից:

ՍՄՈԼԵՆՍԿԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ — Կրժիվիցկի, հողաշինարար, 1879 թ. ծնված, նախկին ազնււական, Սմոլենսկի նահանգի կալվածատեր: Մինչև հեղափոխությունն ունեւ իր կալվածքը, ներկայումս ունի իր տնտեսությունը, վորն ինքն իր ձեռքով ե կտրել վերցրել իր աներոջ նախկին կալվածքից. հողաշինարարական աշխատանքների ընթացքում ստեղծել եր վալակիտա. բազմաթիւ մեքանիկ նկատողության և վարչական տույժի յե յենթարկվել անհաջող աշխատանքի համար: 1927 թ. Սմոլենսկի նահանգի դատարանի նստաշրջանի կողմից դատապարտվել ե 2 տարւա բանտարկության խիստ մեկուսացմամբ և դրանից հետո յել մեկ տարւա իրավադրկման պաշտոնի մեջ կատարած կեղծիքի համար. հողաշինարարությունն անց եր կացնում ի վրնաս չքավորության, վորը տեղիք եր տալիս գլուղացիների դժգոհությանը խորհրդային իշխանությունից:

Սմոլենսկի գավառում չքավորական

Ֆոնդից փողերը բաշխվում էին ունեոր-
ներին, չգանձված պարտքի դիմաց վաճառ-
վում եր չքավորների գույքը: Իսկ միջանի
կոոպերատիվներում նստելիս են լիզել
նախկին կալվածատերերը:

Լյուբաֆնիչևսկի շրջանի շրջկոմի նախ-
կին քարտուղարը (1925 թ.) ներկայումս
ընկերովի տիրում է մի մեծ ջրաղացի, իսկ
շրջկոմի մյուս նախկին քարտուղարը (1926
թ.) հարբեցողությամբ եր պարապում պետ-
սպիրտի խանութի վարիչի հետ, «աշխա-
տելով» մինչև վատնումները: Հարբած վի-
ճակում նա չերվոնեցներով իր կոշիկների
կեղտն եր մաքրում: Յարցեսկի գավառի
շրջաններից մեկում սերավարկի ընկերու-
թյան ղեկավարներն էին ութը նախկին
կալվածատերեր, չերկու տերտերի տղաներ,
յերեսփոխը, յերեք նախկին ուրյադնիկներ
և դրանց հետ ել խոշոր կուլակներ: Այդ
ընկերության մեջ վարկավորվում էին
միայն նախկին կալվածատերերը:

Այստեղ մենք տեսնում ենք, թե ինչպես
թշնամի ուժերն ապսպարատի աղափոման
և սողուկած կոմմունիստների միջոցով

կազմակերպված ու վստահորեն գնացել են խորհրդային իշխանության քաղաքականության դեմ, վոչ միայն աղավաղելով այն, այլ նրան հակադրելով իրենց կուլակային-կալվածատիրական շահերը, հանուն վերինրանք քանդում էին խորհրդային քաղաքականութունը գլուղացիական լայն մասսաների մեջ, խորհրդային իշխանության հեղինակութունը խախտելու նպատակով։ Մեր հարկային քաղաքականությունը խեղաթյուրվում և Ահա և որինակ մեր քաղաքականության աղավաղումներից խորհրդային տնտեսությունն էր։

Մերգործըսելու պետք էր՝ կուլտուրայի տնտեսության վարիչը, վորն առաջնորդում յեղել և կալվածատիրական տնտեսության կառավարիչ, խորհրդային իշխանությանը խորթ տարր, գործը վարում էր անտնտեսաբար, աշխատանքի մեջ տեղավորելով իր ազգական նախկին կալվածատերերին, իր կնոջը, վերը նախին կալվածատերի աղջիկ է, տեղավորել և ողերևութաբանական կայանում՝ դիտողի պաշտոնով։ Հացամթերման կամպանիայի ժամանակ 8

տոններից ավելի հաց և թագցնում, ճնշում և բանավորներին և այլն:

Նույն բանը նկատում ենք և միջանի կոլտնտեսություններում:

Բաղլիշա գյուղում (Ջանքոյսկի ռայոնում) հողոգտագործման «Աշխատավոր» ընկերության մեջ մտել են յերկու նախկին կալվածատեր իրենց տրակտորով: Ընկերությունը վարկեր եր ստացել վերանորոգության համար: Տրակտորը վերանորոգվում է, ըստ վորում այդ վարկերը պետք եր վերադարձնել աշնանը: Այս նախկին կալվածատերերը, չսպասելով աշնան, հենց անմիջապես չքավորներից գանձեցին տրված վարկերը: Իրենց ձիերը միության աշխատանքի համար չեյին ուսելիս՝ հայտարարելով, վոր ձիանքն ղբաղված են*):

Մեզ հայտնի չե, վոր վարկավորման ղրծով չքավորությանը տրվող արտոնությունների մասին լեղած որենքը հաճախակի խախտվելիս և յեղել: Պատահում եր

*) Բոլոր տեղեկությունները վերցված են տեղական ԲԳՏ-ի նյութերից:

մինչև իսկ, վոր վարկերի 40—60⁰/₀-ը հաս-
նում եր վոչ թե չքավորությանը, ալլ մի-
ջակներին, իսկ յերբեմն ել կուլակներին:

Յեթե անդրադառնանք մեր պետության
աշխատանքի այնպիսի կարևոր բնագավա-
ռին, վորպիսին և սոցիալիստական ապա-
հովագրությունը, ապա մենք այստեղ ել
քիչ դեպքեր չենք նկատում, յերբ նախկին
գեներալներ, կալվածատերեր, դաստգան
չինոֆսիկներ կամ նրանց կանայք կենսա-
թոշակ են ստանում:

Գլուղում մեր խորհրդային ապպարատն
ավելի չե խոցիլի. այնտեղ դասակարգայնո-
րեն. թշնամի ուժերի համար ասպարեզն ավե-
լի քան լացն է: Կուլակը, նախկին կալվածա-
տերը, տիրոտերը, պետլյուրականը կամ կոլ-
չակայինը, ռեակցիոն կոոպերատորը, նախ-
կին վաշխառուն և առաջներում գլուղացուն
ճնշողների մի ամբողջ վոհմակ աշխատում
են ոգտագործել ամեն մի ժամանակավոր
դժվարություն և բոլոր միջոցներով, առաջին
հերթին խորհրդային հիմնարկների գործու-
նեյության վարկաբեկումով՝ գլուղացիու-
թյան տրամագրությունն ուղղել սոցիալիս-

տական շինարարության դեմ: Բաւց և քաղաքում ել քիչ չեն դասակարգալին գծի խեղաթւուման կոնկրետ փաստերը: Հարկալին բնագավառում, սոցիալական ապահովագրման և առողջապահության գործում և մեր աշխատանքի մի շարք բնագավառներում անհարազատ և բլուրոկրատ շինոմիւիկներն իրենց գործունեւությամբ թուլացնում են պետապօլարատը: Այսպես, որինակ, գործնականում, հարկալին բնագավառի քաղաքականութւունը գտնվում և անհարազատ տարրերի ձեռքում և ուղղված է մեր դեմ: ԽՍՀՄ-ի ֆինտողկոմատում չեկամտային հարկերի հրահանգիչ Մ. Չանում եր մանիֆեստով ազատել «վոչ-աշխատավորական» խմբին պատկանող, խոշոր հարկերը լրիվ չմոծողներին և միաժամանակ կատեգորիկ կերպով առարկում եր շեֆընկերություններին վորեւ կերպ հարկից ազատելու դեմ, իր ալդ առարկութւունը հիմնավորելով բլուջեյի լարվածությամբ:

ՌՄՖԽՀ-ի ֆինտողկոմատի պետհարկի պատասխանատու աշխատակից Գ. Ն կապուներ Մոսկվայի առետրական Բ. ի հետ,

վորով և վերջինիս հարկն իջեցվում է: Վարչության պետի ոչնական Ս.-ն դատապաշտպաններին կողմիցիանի անդամ Ռ.-ի միջոցով միջնորդում է տուրքից ազատելու առևտրական Գ.-ին: Ս.-ն ազատեց տուրքի ապառիկի համար վաճառքի չենթակա կոստրոմյի առևտրական կոնտորովիչի տունը վաճարի ժամկետը 10 ամսով յերկարացնելու միջոցով: Նույն ձևով բավարարվել է Տուլա քաղաքի առևտրականուհի Մ.-ի միջնորդութունը: Ս.-ի հեռախոսային կարգադրությամբ Մոսֆինրաժնի կողմից ապորինի կերպով ներվում է (կամ վերացվում) առևտրական Ռատներից չգանձված տուրքը՝ 4.507 ռուբլի՝ իբրև թե նրա անկարողության պատճառով, մինչդեռ նա «Ռոզնիչնիկ» ընկերության վարչության անդամ էր և Մոսկվայի փոխադարձ վարկի առևտրա-արդյունաբերական ընկերության խորհրդի անդամ:

3-րդ թաղամասի ֆինտեսչի կողմից ներված է (կամ վերացված) Մոսկվայում սննդամթերքների գործարանատիրոջ՝ Բելենկիին նրա 1926/27 և 27/28 թ. թ. 75 հազար

ռուբլի պրոմիսլովի և յեկամտային հարկը, չնայած նրան, վոր այդ ձեռնարկությունը մինչև այժմ ել աշխատում և 50 հազար ռուբլի յեկամտով (իրեն ձեռնարկության գրքերի համաձայն)։

Բացի մեր որենքների դասակարգային խեղաթյուրման ալս որինականերից, որենքների իրագործման դանդաղությունը, ձրգ-ձրգումները, բյուրոկրատիզմը—այս բոլորը մեծ չափերով հետևանք են մեր ապաւարատի անձնական կազմի աղտոտման։

ՌԻՄ ՅԵՎ ԻՆՉՊԵՍ ԶՏԵԼ

Պետական, կոոպերատիվ և վարչական ապաւարատի անձնական կազմի ստուգումն իրեն նպատակ պետք և դնի ալդ ապաւարատի առողջացումն ու ամրացումը, նրամաքրումը անպիտան, սոցիալապես անհարապատ ու անբարեհույս բյուրոկրատ տարրերից և ուղղելու իմաստով։

Ապաւարատի դասակարգային հզորությունն ամրացնելու յեվ մլասարար տարրերի համար յեղած հնարավորությունները վերացնելու նպատակով ստուգման

ընթացքում հատուկ ուշադրություն պետք
է դարձնել բանվոր դասակարգին թշնամի
բանակից դուրս յեկածների վրա:

Նախկին կալվածատերերը, կապիտա-
լիստները, ցարական և սպիտակների կա-
ռավարութիւն բարձրաստիճան չինովնիկ-
ները, հակահեղափոխության ղեկավարներն
ու ակտիվ գործիչները, հոգևորականու-
թյունն ու այլ ձայնազուրկները,—այս բո-
լոր մարդիկ պետք է ամենամանրազնին
ստուգման առարկա դառնան, քանի վոր
հազիվ թէ գտնվեն խորտակված պետական
բուրժուական առկաբատի այդ մնացորդ-
ներից փոքրիշատե զգալի թվով մարդիկ՝
խղճի մտք աշխատող խորհրդային իշխա-
նության համար: Նրանց մեծամասնու-
թյունը պասսիվ, իսկ չերբեմն եւ ակտիվ
կերպով աշխատում են պրոլետարական
դիկտատուրայի դեմ: Իսկ նրանց, վորոնք
ամբողջովին անցել են խորհրդային իշխա-
նության կողմը, դժվար չէ, ստուգմանը ու-
շադիր վերաբերմունքի դեպքում (իսկ դա
առաջին և գլխավոր պայմանն է), ճանաչել
վորպես բարեկամների և մեղ համար

ոգտակար աշխատակիցների։ Այն անձինք, վորոնք չեն ցանկանում կիրառել խորհրդային որենքները, այդ որենքների խեղաթյուրողները, կազմալուծված աշխատողներն իրենց գործողություններով խորհրդային իշխանությունը վարկաբեկողները, չարամիտ բյուրոկրատները, ձգձգողները, վատնողները, կաշառակերները, մեզ դասակարգայնորեն խորթ տարրերի հետ կապվածները և այդ կտպն իմնաս խորհրդային իշխանության ոգտագործողները, — դրանք բոլորը պետք և զտվեն խորհրդային սպալարտից։

Կարո՞ղ ե արդյոք դոման միակ և գլխավոր նշանը վոչ պրոլետարական սոցիալապետ խորթ ծագումը համարվել։ Իհարկե վոչ։ Մեզ թվում ե, վոր վերը թված անձինք պետք և զտվեն անկախ իրենց սոցիալական ծագումից, ալլ փաստորեն մեր գործին մնասորեր ալն ազդեցության հիման վրա, վորը նրանք կիրառում են աշխատելով պետապալարտում։

Ազնվական, իսկ առանձին դեպքերու և կալվածատիրական ծագումը չի կարող

գտման համար վճռական նշան լինել: Իրենց գիտությամբ և փորձով ոգտակար և բարեխղճորեն իրենց պարտականությունները կատարող մասնագետները չպետք ե ընկնեն գտման յենթակա անձնավորությունների կատեգորիայի մեջ, մինչև իսկ այն դեպքում, յեթե նրանք անցյալում թշնամանք են հայտնաբերել դեպի պրօլետարական պետությունը, իսկ ներկայումս հիմք չկա փաստակար համարել նրանց ներկայությունը ասպարատում: Ընդհակառակը, վորպես իրենց գործը գիտցող մասնագետներ, նրանք պետքական են և ոգտակար, գտումը նրանց չպիտի ձեռք տա:

Վոչ մի ըոպե գտումը չպիտի թուլացնի ասպարատի ստեղծագործական կարողությունը, կազմալուծի հիմնարկների աշխատանքը. սա ստուգումը կազմակերպելու հիմնական պահանջն է: Հատկապես ուշադիր վերաբերմունք պիտի հայտնաբերվի տարբեր ասպարեզների մասնագետների նկատմամբ:

Նրա համար, վորպեսզի օրինակներով պարզենք, թե ինչպես չպետք ե հասկանալ

զտումը, բերենք ստուգման ընթացքում
կատարված միջանի սխալմունքի դեպքեր,
մասամբ պատահական, իսկ մասամբ ել
դեպի ստուգումն ունեցած սխալ մոտեցման
հետևանքով:

Կոլչակի կողմից մորիլիզացիայի լենթարկ-
ված նախկին սպիտակ սպա, աշխատում է
ապակու գործարաններից մեկում: Լավ
աշխատող, կոշկակարի վորդի է, ծառայել
է Կարմիր բանակում վորպես կամավոր,
հանվում է աշխատանքից վորպես նախկին
սպիտակ ոֆիցեր, հակառակ նույն այդ
գործարանի 145 բանվորների բողոքին:

Հարկային տեսուչ, վորը խորհրդային
իշխանության որոք աշխատել է 10 տարուց
ավելի և չեռանդ է հայտնաբերել աշխա-
տանքի մեջ, հեռացվում է աշխատանքից
վորպես նախկին չինովնիկի տղա և նախ-
կին ոֆիցեր (սպա) (նա 1917 թ. հոկտ.
1-ի արձակման պրապորշիկ է), չնայած
պրոֆմիուիթյան կազմակերպութունների
բողոքներին:

Նովոռոսիյսկում. կրտսեր միլիցիոներ,
սրանից 25 տարի առաջ լերեք-չորս ամիս

ծառայել և վորպես քաղաքային պահակ (վոստրիկան), դասվել և խորհրդային իշխանության ակտիվ թշնամիներ շարքը:

Ելեկտրոմոնայորը, վորը չի բաժանորդադրվել ինդուստրիացման փոխառությանը հանձնաժողովի կողմից «դեղին տոմս» և ստացել: Շոֆերը հանվում և աշխատանքից նրա համար, վոր «մի ժամանակ և իբր թե ինչ-վոր մեկից մեքենա չէ գնել (վորը մինչև իսկ չի չել ստուգվել):

Նովոչերկասկի կոմսունալ բանկում գտման նախադատությանտական չեռյակը առաջարկել և արձակել ծառայողներից մեկին: Պատճառը: «Դուրս և գալիս խորհրդային իշխանության և ՄՈՊՐ-ի դեմ: Հրավիրում են շրջանային (округ) կոմիտեին, նա հերքում և մեղադրանքը: Բջիջը վորպես վկաներ ցույց եր տալիս կուսանդամներին: Նրանք հայտարարում են, վոր այդ կինը հակախորհրդային տրամադրություն ունի, և վոր նրան պետք և քշել: Յերբ հարցնում են, թե ինչով կարող եք այդ հաստատել, ասում են. «Բջիջը ժողով և նշանակում շարաթ ուրը, իսկ նա վեր

և կենում և ասում. «Ժողովոմխորհը ղեկընտ
ունի՝ շաքաթ որը վոչ մի ժողով չընշա-
նակել»։ Բացի այդ. «Մի թուրք նվիրա-
բերել եր 500 դուրլի՝ Մենք առաջարկում
ենք հանձնել այն ՄՈՊՐ-ին, իսկ նա հաշ-
տարարում և. «Յեկեք հատկացնենք այդ
կուլտ կարիքներին»։

Մակոպում, ընկ. Յերեմեյանը - գլուղա-
տնտեսական բաժնի տեսուչ, ստանում և
ամսական 100 դուրլի, նախկին կազակ
խորոենժիկերջացրել և կադետական կորպուսը,
մորիլիզացիայի և յենթարկվել սպիտակների
կողմից, սակայն փախել կարմիրների մոտ։
Կարմիր բանակում հրամկազմի մեջ և չեղել
1919 թ. նոյեմբերից մինչև 1923 թվիլը։
1923 թվից անընդհատ աշխատում և պետ-
ապի որգաններում, վատ աշխատող չե,
ջանասեր և, սակայն արձակված և վորպես
նախկին սպա։ Այդպիսի սխալների և
այլանդակութունների որինակաները քիչ
են. հաճախ դրանք ընդունում են կուրյոզ
ձևեր. որինակ. գտվածներին տեղեկանք տա-
լու դեպքում։ Հաստատվում և, վոր այս-ինչը
խկապիս շատ լավ, հիանալի մարդ և, նվիր-

ված աշխատող եւ և հեռացված ե խորհրդու-
լին ապապարատի գտման հետեանքով: Մաս-
նագետներին հարցում մեր կուսակցության
վերաբերմունքը հայտնի ե: Այդ վերաբեր-
մունքը չի փոխվել, որինակ՝ աալով Շախ-
տիի ֆւասարարության պատճառների դա-
սակարգային վերլուծությունը, կուսակցու-
թյան Կենտկոմն իր վորոշման մեջ մատնա
նշել ե.

«Շախտիի գործի հետ կապված փաստերը
բացասելի սրությամբ ընդգծում են գիտու-
թյան ե տեխնիկայի մասնագետների ոգտա-
գործման խնդրի բարելավման անհրաժեշ-
տությունը մեր արդյունաբերության,
տրանսպորտի ե այլնի մեջ: Դրա համար
այժմ առանձնապէս անհրաժեշտ ե նրանց
աշխատանքի ստուգումը ե իսկապէս խիստ
պատասխանատւություն հաստատելը նրանց
հանձնված գործի համար, միաժամանակ
անդադար հոգ տանելով նրանց աշխատանքի
պայմանների բարելավման համար: Անխնա
պատժելով չարամիտ սարոտաժնիկներին ու
ֆւասարարներին, անհրաժեշտ ե միաժամա-
նակ բարելավել ազնիւ, իրենց գործին

նվիրված աշխատող մասնագետներին ճնշող մեծամասնութիւնն կազմող մասսայի աշխատանքի պայմանները: Բարեխղճորեն աշխատող վորակյալ մասնագետներին ամեն կերպ արտադրական տեխնիկական աշխատանքի լծելուն վոչմի դեպքում չպիտի խանգարեն նրանց մեջ գոյութիւն ունեցող աշխատի տրամադրութիւնները և նախապաշարումները, վորոնք տակաւին հանգիստանում են անցյալի անխուսափելի ժառանգութիւն, բուրժուական կարգերի մնացորդներ:

Չնայած զգալի չափով թուլացած կուսակցական և պրոֆմիութիւնների աշխատանքին, պայքարը սպեցակերության դեմ պետք է առաջիկայում ևս տարվի ամենայն հետևողականությամբ և կայունությամբ: Սրա հետ միասին անհրաժեշտ է ձգտել, վորպեսզի ինժեներների և տեխնիկների հիմնական մասսաներն իրոք դառնան սոցիալիստական շինարարության ակտիվ և զիտակից ոգնականները»:

Պետապալարատի ստուգման ժամանակ անհրաժեշտ է լինել հենց այս վորոշումից: Պարզելով մասնագետի կողմից փաստորեն

տարվող աշխատանքի նկատմամբ նրա բարեխիղճ վերաբերմունքը, միաժամանակ դիմակազերծ անելով կեղծ մասնագետներին՝ չի կարելի միաժամանակ զտման հարվածի տակ առնել վոչ մի մասնագետի, միայն նրա համար, վոր նա վոչ պրոլետարական ծագում ունի։ Մենք ուզում ենք ընդգծել հատուկ ուշադիր վերաբերմունքի անհրաժեշտությունը դեպի նախկին սպաներն ու հին ժամանակների կամ սպիտակ կառավարությունների այլ զինվորական աստիճանավորները։ Պետք է նկատի ունենալ, վոր նրանցից շատ-շատերը բարեխղճորեն իրենց նվիրել են Կարմիր բանակին, իսկ նրանցից շատերն էլ կարող են ոգտակար լինել աշխատավորության գործին տպագայում ևս։

Պետք է հասկանալ, վոր անպատասխանատու պաշտոններում գրասենեկային ֆունկցիաներով հազիվ թե հնարավոր է հանդուրժել գրաֆային, իշխանական, կավածատիրական ծագում ունեցող մարդկանց։ Նրանց հեշտությամբ կարելի չե փոխարինել պրոլետարական միջավայրից դուրս յեկածներով, աշխատավոր ինտելիգենցիա-

այի և մինչև իսկ այն յերիտասարդութիւն
 շրջանից, վորը չնայած ծագումով պատկա-
 նում և սոցիալապես մեղ անհարադատ բա-
 նակին (որինակ, հախկին ազնւականների
 դավանները), սակայն բովականաչափ դաս-
 տիարակութեւ և խորհրդային իշխանութեան
 պայմաններում: Հեղափոխութեունը վերաց-
 րել և կոչումներն ու աստիճանները, բայց
 նա չի փոխել դասակարգային սովորույթ-
 ների հոգեբանութեունը, այն, ինչ վոր
 տասնչակ տարիներով արմատացել և ար-
 տոնյալ խավերի գիտակցութեան մեջ: Նա
 չի թեթևացրել, այլ, ընդհակառակը, ավելի
 սրել և դասակարգային թշնամութեունը
 հանդեպ պրոլետարական պետութեան, նրանց
 կողմից, ով ասլրել և ոգտվելով ամեն
 բարիքից և չի իմացել, թե ինչ բան և
 աշխատանքը: Հեղափոխութեունն ուժեղաց-
 րել և այդ տարերքի ատելութեունը դեպի
 պրոլետարիատի դործը, և բնական և, վոր
 այս հին սովորույթների տեք մարդկանց
 հեռացումը պրոլետարական դիկտատուրայի
 ասպարատից վերջինս դարձնում և ավելի
 ստեղծագործ, ավելի քիչ յենթակա մեղ

Թշնամի ուժերի կործանիչ ազդեցությանը։ Ստուգել ապալարատը, գարանտիա ստեղծել ապագայում նրա աղտոտման հնարավորության դեմ, զտվածների տեղն առաջ քաշել քանվորների յեվ գյուղացիների, ծառայողների, յերիտասարդ մասնագետների կադրեր—այս է ստուգման նպատակը։

Ի՞նչ անել նրանց հետ, վերոնց հարկ կլինի դուրս վտարել ապալարատից։

Պրոլետարական հեղափոխության մեջ ուժերի պայքարի տեսակետից— իսկ այդ պայքարն առաջվանից այլ ձևերով և այլ միջոցներով է տարվում և կտարվի, քանի դեռ մնացել են դասակարգերը, քանի դեռ կան նախահեղափոխական շրջանի դասակարգերի մնացորդները, — սկզբունքորեն ճիշտ կլինեն այսպիսի պատասխանը. պրոլետարական դիկտատուրայի պետությունը չերբեք չի խոստացել հոգ տանելու նրանց մասին, ում համար խորթ են աշխատավորների շահերը։ Դասակարգային պայքարը չի ճանաչում կեղծ, ապադասակարգային դրդումներ և զգացումներ։ Սակայն միանգամայն ճիշտ ընդհանուր այդ սկզբունքը,

ստուգման նկատմամբ, պետք է կոնկրետացնել: Կուլակային-ֆեոդալար տարրերի անխնա մաքրումը, նրանք, վորոնք ստորին գյուղական ապսպարատում կամ բոլոր ալ խորհրդային հիմնարկներում աջակցում են «սոցիալիզմին թշնամի տարրերի» հարձակմանը—այդ անպիտք խոտը պիտք է դուրս գցել, առանց մտածելու նրա վիճակի մասին:

Սակայն խորհրդային ապսպարատում կան և այնպիսի ծառայողներ, վորոնք պետք է իրաւարինվեն բանվոր դասակարգի և խորհրդային ինտելիգենցիայի թարմ ուժերով: Դրանց պետք է հաշվի առնել: Աշխատանքի բորսաները նրանց կարող են աշխատանք տալ թեկուզ վերջին հերթին, ստուգման ժամանակ հաշվի առնելով նրանց հեռացման պատճառները: Աշխատելու իրավունքը խորհրդային սիստեմի հիմունքն է: Հեղափոխությունը հարկադրեց աշխատելու և նրան, ով ապրում եր բանվոր դասակարգի անլուր շահագործումից քամած հավելւալ արժեքի հաշվին: Վոչվոք խորհրդային ապսպարատի ստուգման և ամ-

րացման հետևանքով չի զրկվում աշխատելու իրավունքից: Վոմանց հնարավոր կլինի փոխադրել մի պաշտոնից գեպի մյուս, ավելի ստորինը:

Ձե՞ վոր վոչ միայն մեղ դասակարգայնորեն-թշնամի տարրերն են խախտում և կարող են քայքայել խորհրդային քաղաքականության գիծը հնգարավոր գործնական աշխատանքներում, այլև անուղղելի բյուրոկրատները, ձգձգողները, կալմավուծվածները թե անկուսակցականներից և թե կուսակցականներից (վերջիններիս պետք է շոշափի վոչ միայն կուսակցության, այլև պետապարատի գոտմը): Խորհրդային ապարատում նրանց աշխատանքից ազատելը չի նշանակում աշխատելու իրավունքից զրկել, այլ՝ պահել քավականին հեռու խորհրդային ապարատից: Պետական խորհրդային ապարատում աշխատելուց բացի գոյություն ունի ոգտակար աշխատանքի այլ հարյուրավոր ասպարեզ, վորտեղ կարող են ավելի շուտ վերադաստիարակվել կամ, համենայն դեպս, ոգտագործվել նրանցից շատերը, վորոնց ներկայությունը պետապարատում փստ և բերում:

Անվիճելի է, Վոր զտվածներից Վորոշ մասի նկատմամբ պրոֆմիուժյունների առաջ ծառանալու յե նրանց միության մեջ թողնելու նպատակահարմարության հարցը։ Այս հարցն անհրաժեշտ է հիմնավորապես քննել և նախապատրաստել։

ԱՌԱՋ ՔԱՇԵԼ ՆՈՐ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԶՈ- ԿԱՏՆԵՐ

Արհմիությունների VIII համագումարը, նկատի ունենալով ապագարատի առաջիկա ստուգումը, մատնանշեց.

Մոտրհրդային ապագարատի առողջացման աշխատանքների հետ արհմիությունների առաջ ծառանում են պետական, տնտեսական յեվ կոոպերատիվ ապագարատի մեջ առաջադման բարդ խնդիրները, բանվորներին, բանվորուհիներին, յերիտասարդությանը յեվ ծառայողներին, հատկապես հասարակական աշխատանքներում ակտիվ մասնակցություն ցույց տվողներից, մասնավորապես խորհրդի սեկցիաներում, խանութային հանձնաժողովներում, ուսումնասիրող խմբակներում, ԲԳՏ-ի բո-

ղորնների բյուրոներում յեւլ ալլն—առաջ քաշելու միջոցով»:

Առանց զտման յենթականերին փոխարինողների կադրեր պատրաստելու—անհնարին եւ ապագարատի ամբացման հասնել: Առաջքաշման համար նախապատրաստութիւնը պետք եւ տարւի զտման նախապատրաստութեան հետ զուգընթաց: Պրոֆ-միութիւնները, կուսակցութիւնը—բանվորական մասսաների, նրանց ստուգման միջոցով—պետք եւ առաջ քաշեն առաջավոր բանվորներին պետապագարատի, կոոպերացիայի եւ տնտեսական աշխատանքի մեջ:

Բանվորներին պետական աշխատանքի ներգրավելը շարունակ կուսակցութեան եւ արհմիութիւնների կարեւոր եւ հաբատե խընդիրն եւ չեղել: Յեւլ այժմ, ապագարատի անձնական կազմի ստուգման հետ միաժամանակ, առաջքաշումն ապագարատի ամբացման գլխավոր լծակն եւ: Այնտեղ, ուր արհմիութիւններն ու կուսկազմակերպութիւնները պատրաստված չեն, վորպեսզի տասնյակ ու հարյուրավոր նոր աշխատողներ առաջ քաշեն, այնտեղ չի կարելի զտման

անցնել, քանի վոր նա անհաջողության
կմատնվի, ոգուտի փոխարեն փնաս կբերի,
վորովհետև կարող ե խորտակել ասպարա-
տի գոծունեյությունը: Յեւ զա հենց գործ-
նականում ել տեղի յե ունեցել. աչսպես,
Ռւսպանից, Տուլայից ե մի շարք ալ վայ-
րերից հաղորդում եյին, վոր, առաջ քաշման
գործի անպատրաստ լինելու շնորհիւ, աշ-
խատանքը զտուժից հետո մի շարք հիմ-
նարկներում կաղում ե, քանի վոր վտար-
վածներին փոխարինողներ չկան: Առաջ-
քաշման գործը մեզ մոտ առանձնապես նը-
պաստավոր դրության մեջ չե: Մենք ապ-
պարատի հսկայական ասպարեզներ ունենք,
ուր ամբողջ տարիներ նոր բանվոր աշխա-
տողների հոսանք չի յեղել: Մոսկվայում
պետհիմնարկներում զբաղված 210,755 ծա-
ռայողներից (առ. 1 հունվ. 1928 թ.) առաջ
քաշված բանվորները միայն մի տոկոս են
կազմում:

Բանվորական կենտրոն — Բըյանսկում,
մամուլի հաղորդագրության համաձայն,
վերջին ամիսներում միայն յերկու հոգի
յեն առաջ քաշված ասպարատի մեջ: Տու-

լալում յերեք տարվա մեջ յերեք հիմնարկում առաջ և քաշված ընդամենը 26 բանվոր 1.515 ծառայողի դիմաց: Մոսկվայի նահանգային ապահովագրութւան մեջ յերեք տարվա ընթացքում առաջ են քաշված յերկու բանվոր՝ 457 ծառայողի դիմաց, իսկ Ռոստովի պետապում՝ 245 ծառայողի դիմաց՝ մեկ առաջքաշված, և նա յեւ պատրաստովում և փախչելու վարչութւան կողմից ցուցարարված անտանելի վերաբերմունքի հետեւանքով: Ցենտրոսոյուզում 2 հազար հոգուն ընկնում և ընդամենը 11 առաջքաշված: Կալուգայի նահանգում ստուգված հազար ծառայողներից ընդամենը 52-ն են առաջքաշվածներ («Наша Газета»-ի հաղորդագրությունից): Տվերում հինգ տարվա մեջ նահանգային հարկային ապարատի մեջ 9 առաջքաշվածներ են մտցված: Պետհարկի ապարատում (ՌՍՖՆՀ-ի ՖժԿ) կա մի առաջքաշված, գյուղացի և վոչ մի բանվոր: Մոսֆինրաժնի բոլոր ապարատներում ռայֆինրաժնիներ և հարկային թաղամասերի հետ միասին — ընդամենը 46 առաջքաշվածներ:

ՌՍՖՍՀ-ի ներքգործադրկոմատում պետ-
ցակով 12 առաջ քաշվածներ կան, վո-
րոնցից 10-ը կոմսոլնիստներ են. զբանցից
փաստորեն ներկայումս աշխատում են մի-
այն լերկուսը. ֆնացածները չեն են ուղարկ-
ված իրենց տեղերը: 1926 թվից դեսը վոչ
մի առաջ քաշում չի կատարված:

Ֆինստոլկոմատում 22 առաջ քաշվածնե-
րից 21-ը կոմսոլնիստներ են. բոլոր առաջ
քաշվածներն ընդունվել են 1926 թ. հոկ-
տեմբերից առաջ, և զբանից դեսը մինչև 1928
թ. դարունը վոչ մի նոր առաջ քաշված չի
ընդունվել: 1928 թ. մարտին Մոսկվայի կո-
միտեն ուղարկել և 3 առաջ քաշված, Մոս-
կվայի խորհրդի սեկցիայի անդամներ:

ՌՍՖՍՀ-ի Առտոլկոմատում աշխատում
են 10 առաջ քաշվածներ, բոլորն ել կոմ-
սոլնիստներ. սկսել են աշխատել 1921—25
թվերից՝ 1925 թվից դեսը վոչ մի առաջ քաշ-
ված չի ընդունվել:

ՌՍՖՍՀ-ի Ֆինստոլկոմատում ընդամենը 6
հոգի առաջ քաշվածներ կան, այսինքն ամ-
բողջ աշխատակիցների 1,1⁰/₀-ը, ՌՍՖՍՀ Հող-
տոլկոմատում—9, այսինքն 1,4⁰/₀ և այլն:

Այսպէս եւ առաջ քաշման հարցի բաւականին անմխիթար վիճակը: Այս բոլորին պիտի ավելացնել առաջ քաշմանն ուղեկցող մի շարք բացասական յերևույթներ, վորն արտահայտվում ե բանվորների ակտիւ մասնակցության բացակայությամբ առաջ քաշման դործի մեջ, ավելի հաճախ առաջ են քաշում իրենք վարչական կազմը, բջիջները, գործարկոմները, իսկ բանվորները վոչինչ չեն իմանում ե հաճախ այդպիսի առաջ քաշումներին բացասաբար են վերաբերվում:

Ընկնելով հիմնարկը, առաջ քաշվածը հանդիպում ե ձեական վերաբերմունքի դեպի ինքը. ուսուցում, դաստիարակություն, ոգնություն չի ստանում. այս բանն առաջ քաշվածին հաճախ հուսահատության ե հասցընում, ե նա գցում ե հիմնարկը ե նորից անցնում արտագրություն: Արհմիությունները դեռևս բավարար չափով չեն ծավալել բանվորներին պետապարարտի մեջ առաջ քաշելու համար նախապատրաստման ե իրագործման աշխատանքը: Շատ են խոսում առաջ քաշման մասին, քիչ անում յեւ ավելի քիչ ոգնում արդեն առաջ քաշվածին:

Այս բայը վճռականորեն պետք և վերացվի
 Ապագաբառի կոմսլեկտացման, նրա ամ-
 բացման հետևյալ աղբյուրը ԲՈՒՀ-երը,
 ԲՏՈՒՀ-երը ավարտած յերիտասարդությու-
 նըն և Վերջին 5 տարվա մեջ 45 հազարից
 ավելի մարդ և վերջացրել մեր ԲՈՒՀ-երն ու
 ԲՏՈՒՀ-երը, սակայն ստուգումից պարզ-
 վում և, վոր բավականին անհշան թիվն և
 գործադրել իր ստացած գիտությունը գործ-
 նականի մեջ, իր այդ գիտությունը փորձով
 ամրացնելով և ճոխացնելով: Մեր աշխրոր-
 սաներում տակավին շատ ԲՈՒՀ-եր և
 ԲՏՈՒՀ-եր վերջացրած յերիտասարդու-
 թյուն և սպասում «պլանային» բաշխ-
 ման: Մոսկվայում 1929 թ. հունվարին չե-
 ղած 260 յերիտասարդ մասնագետներից մի
 շարք ամիսների ընթացքում տեղավորված
 են միայն 20 ը: Յերբեմի և ևնպես և լի-
 նում, վոր այս կամ այն հիմնարկում ստու-
 ժավորումը վերջացնելուց հետո «ստաժի ժա-
 մանակը լրանալու հետևանքով» հեռացվում
 են և արձանագրվում աշխրորսայում: Պարզ
 և, վոր կրթված յերիտասարդության ոգ-
 տագործման գործին անհեթեթ և հանցա-

վոր այս վերաբերմունքը արմատապես պետք է փոխվի:

Սակայն գլխավորը — բոլոր այս կամ այն մասնագիտությունը սովորածներին հայտնաբերելն է: Պետք է հաշվի առնել ապագայի և արտադրության համար աշխատողների կարիքը և ուղղել դրանց այնտեղ, ուր նրանք կարող են պրակտիկա ձեռք բերել և ոգտակար գործ կատարել: Կոնտրոլի տակ պետի առնել նրանց աշխատանքը, նրանց ճիշտ առաջխաղացումը ծառայության սահմաններում, վորպեսզի արգելելով «կանգ առնելը» միաժամանակ և այնպես «առաջ չընթել», վորպեսզի մարդը առանց գործնական փորձառության, միանգամից աշխատանքի այնպիսի բարդ ֆունկցիա ստանձնի, վոր իրականում թղթի մասնագետի կամ գիյետանտի չփոխվի: Այս բոլորն առաջին հերթին ընկնում է պրոֆմիտությունների վրա:

Պետապալարատում աշխատելու համար, նոր պրոկետարական կադրերի առաջըաշման խնդիրը, վորոնք փոխարինելու յին զըտվողներին, — վիթխարի է: Դա կարելի լուծել միմիայն կուսակցության և տրհմիություն-

ների միահամուռ ուժերով: Մեզ հալանում
են, վոր միմիայն Հլուսիսային Կովկասում
ստուգումից հետո ապաւարատից հեռացված-
ների փոխարեն անհրաժեշտ ե պատրաս-
տել 12 հազար առաջաշվածներ:

Կուսակցութեան Կենտկոմի 1928 թ. նո-
յեմբերյան պլենումում արդեն տրված ե մո-
տակա ժամանակում պրոլետարական դիկ-
տատուրայի ամրացման գործի հիմնական
դիրքավորումը: Բանվորներին և չքավորա-
րատրակային մասսաներին պետութունը
դիկավարելու գործում լայն մասնակցու-
թյան ներգրավել, — ահա այս ասպարի-
զում ամբողջ աշխատանքի հիմքը: Սոր-
հուրդների վերընտրութեան հետ լայն բա-
ղա յե ստեղծվել բանվորներին կառավարե-
լու գործի մեջ ներգրավելու ուղղութեամբ:
Այսպես, Լենինգրադում հազարից ավելի նոր
բանվորներ ու բանվորուհիներ, վորպես
պատգամավորներ, ընդհուպ մոտեցված են
կառավարելու գործին: Դրանցից հնարավոր
կլինի շատերին վերցնել մշտական աշխա-
տանքի:

«Միմիայն բանվոր դասակարգի թարմ և

միաժամանակ լաջն կադրերին այդպիսի մասսայորին սկստական ֆունկցիաների կատարման մեջ ներգրավելով և, վոր սկստասպարատն աստիճանաբար կազատվի բյուրոկրատիկ տարրերից: Հենց սրանումն և մեր կուսակցության կարևորագույն խնդիրներն են, մեկը վորպես պրոլետարական դիկտատուրայի իսկական ղեկավարի»:

Ահա կենտկոմի նույնմեբերյան պլենումի այս վորոշումը պիտի ղեկավարող սկզբունք հանդիսանա ասպարատի անձնակազմի կազմի ստուգելիս:

Ուժեղացնել կոմմունիստների ղեկավարությունը:

Յեթե մենք անդրադառնանք Շախտիի գործի տխրալի դասին, կարևորը, վոր պիտի հասկանալ դրա մեջ, այդ այն և, վոր բանվոր դասակարգի առաջավոր ներկայացուցիչները, այսինքն տնտեսական և արդյունաբերական աշխատանքի առաջավոր ղիրքերում դրված կոմմունիստները, տիրապետելով «կառավարելու արվեստը», միանգամայն չեղին կարողացել տիրապետել իրենց հանձնված գործին այն չափով, վորպեսզի իրապես լիակատար տի-

բությունն անեւին իրենց հանձնված գործա-
րաններին, շախտաներին, տրեստներին:

Շախտի գործի առթիվ կենտկումի վորոշ-
ման մեջ կարգուժ ենք.

«Հանձին» Դոնրաստի որինակի տեսնում
ենք, վոր մեր ձեռնարկություններից շա-
տերում զեկավարների դերը մինչև որս զե-
րաւանցապես մնում ե վորպես արդյունա-
բերության մեջ վատ կոմիսսարի դեր, այս-
ինքն, իսկական զեկավարության փոխա-
րեն, ձեռնարկի զեկավարությունը հանգում
ե այսպես կոչված «ընդհանուր զեկավարու-
թյան»: Փոխանակ մասնագետների աշխա-
տանքն ստուգելու և միատեղ աշխատանքի
ժամանակ սխտեմատիկաբար սովորելու,
իրենց արտադրական-տեխնիկական վորա-
կի բարձրացման ուղղությամբ հաշխատող
տնտեսավար-կոմմունիստները հաճախ տա-
ծում են կուլը հովառք դեպի նրանց
աշխատանքը:

Փոխանակ արթուն հսկողության և մաս-
նագետների նկատմամբ նրանց կողմից
տարվող աշխատանքի խստիվ պատասխա-
նատվություն իրագործման, գերակշռումե

պատրաստի ծրագրերի և առաջարկների հաստատումը, առանց ստուգման: Վորպես կանոն, բացակայում է հաստատված պլանների ստուգումն ու կատարումը: Փոխանակ ուշադրւր ընտրության և լավագույն վորակով ու աշխատանքի մեջ ստուգված մասնագետներին գործնական աջակցություն և մշտա կողմից անբարեխիղճ և սարսափաժնիկ տարրերի դեմ վճռական և սխտեմատիկ պայքար մղելու, տեղի չե ունենում անուշադրություն դեպի այս կարևոր խնդիրը: Փոխանակ արտադրությանը նվիրված մասնագետների աշխատանքների համար նպաստավոր հստարակական պայմաններ ստեղծելու, ընդհակառակը՝ տեղի չի ունենում բարեկամություն դրանց առանձին խմբերի հետ, կենցաղային «ընկերական» կապի վրա (միատեղ կերութում, քաղքենիական վերաբերմունք դեպի նրանց աշխատանքի գնահատականը և այլն): Այդ դրության անհանդուրժելիությունն զգացվում է առանձնապես ներկամոմենտում, յերբ անտեսական շինարարության թափը, մասնավորապես կապիտալ աշխատանքների թափը հակառական չափի-

րի յե հասել: Ներկա պայմաններում տնտեսավարների անձանոթութլունը ձեռնարկության արտադրական-տեխնիկական կողմին, նրանց հաճախակի տեղափոխելը Վր աշխատանքից մյուսը, վոչ-արտադրական բնույթ կրող գործերով ծանրաբեռնված լինելը (հաշվետվութլուններ, ղեկուցումներ, գործուղումներ կենտրոն) և տնտեսավարներին կոմիսսարների փոխող ալլ պայմաններ, վոր չի համապատասխանում իրենց հանձնելված իրական գործին—նման հանգամանքներ, վորոնք առանձնապես անթույլատրելի յեն: Միաժամանակ, կարմիր մասնագետների հոսանքը դեպի ձեռնարկները ևս միանգամայն անբավարար է: Արտադրութլան մեջ յերիտասարդութլունից յեկած կարմիր մասնագետները հաճախ հանդիպում են բացարձակ թշնամական վերաբերմունքի հին մասնագետների կողմից: Մյուս կողմից ոտարերկրյա մասնագետների և արտասահմանյան տեխնիկական ոգնութլան ոգտագործումը նույնպես կատարվում է անբավարար ղեկավարութլամբ ու հսկողութլամբ*):

*) Կենտկոմի 1928 թ. 11 ապրիլի վորոշումը:

Բայց դեռ կենսակոմի սույն վորոշումից շատ առաջ, 1922 թ. ապրիլին, չերբ Լենինը ՆեՊ-ի առաջին արդյունքներն եր ամփոփում, նա մատնանշում եր այն, թե ինչ պիտի լինի կոմմունիստների դերը տնտեսական և արդյունաբերական շինարարութիւն մօջ: Լենինը հայտարարում եր.

«Սրա վրա (կարենալ տնտեսել և տիրապետել տմեն մի գործի գործնականին—Դ. Լ.) հարկավոր ե դարձնել մեր ուշադրութիւնը, չհանգստանալ նրանով, վոր ամենուրեք պետական տրեստներում ու խառն ընկերութիւններում պատասխանատու և լավագոյն կոմմունիստներն են—դրանից բան դուրս չի գա, քանի վոր նրանք (տնօրինել) տընտեսավարել չգիտեն, և այս տեսակետից նրանք խոշոր գործարանի և խոշոր ֆիրմայի դպրոցն անցած շարքային կապիտալիստական գործակատարից վատ են: Այս բանը մենք հաշվի չենք առնում, այստեղ մնացել ե կոմմունիստական սիապարծութիւնը—կոմսնապարծութիւնը, արտահայտված ոռոսական մեծ լեզվով»*):

*) «XI համագումարի սղադիր հաշվետվութիւնը», հ. 2 16:

Մատնանշելով անուհեան, վոր մենք սովորել ենք քաղաքականութիւնն վարելը, տիրապետում ենք ընդհանուր ղեկավարութեան արվեստին, վոր մեզ պետք է սովորել առեւտուր անել, տնտեսավարել, գործնականորեն իմանալ այս կամ այն աշխատողի ղեկավարութեանը հանձնված ամեն մի գործ, — Լենինը հանդուժեալ ան յեզրակացութեան, վոր «խնդրի առանցքը մարդկանց մեջ է, մարդիկ ընտրելու մեջ» (հատ. XVIII, մաս II, հջ 4): Վերջին 5—7 տարվա շինարարութեան ընթացքում կոմմունիստները մի շարք բնագոյմառներում, դրանց մեջ և արդյունաբերական ապարատում ջոկված, ընտրված են, շատ բան են սովորել, իսկ ստուգման ժամանակ յերևաց, վոր ընտրողութեանը և սովորելը բավարար չեն, չեն ապահովում մեզ թշնամու վտանգութեաններէ, վերջինիս կողմից իր դիտութիւնը մեր դեմ գործադրելու: Մեր աշխատողները դեռ չեն կարողացել այնպես տիրապետել տնտեսութեանն ու արդյունաբերութեան ղեկավարութեանը, վորպէսզի կարողանան խփել վնասարար-

ներին, մերկացնել մեզ անհարազատ մաս-
նագետին, կարողանալ տարբերել աչքին
թող փչող և կեղծ մասնագետին բարեխեղձ
աշխատողից և իսկապես իմացող մասնա-
գետից, և փնասարարներն այս բանն ու-
տագործել են մեր դեմ:

Սա այն գլխավոր դասն է, վոր կուսակ-
ցությունը քաղեց Դոնբասի պատմու-
թյունից: Այստեղից էլ կարևոր հետևու-
թյունն այն է, վոր կոմմունիստները գործ-
նականորեն այնպես պիտի տիրապետեն
իրենց հանձնված աշխատանքի բնագավառը,
վորպեսզի, մեր ապալարատի առողջ դասա-
կարգային կադրերի վրա հենվելով, կարո-
ղանան ժամանակին նախազգուշացնել,
թույլ չտալ նրա մեջ դասակարգային խե-
ղաթյուրումներ:

Ներկայումս աջ թեքումի վտանգը ճանաչ-
ված է հիմնական վտանգը, վորի դեմ է
ուղղված կուսակցության իդեոլոգիական
պայքարի գլխավոր կրակը: Նա — այդ աջ
ուղղությունը — իր արտահայտությունն է
գտնում նրանում, վոր կոմմունիստները հա-
ճախ ժամանակին չեն կարողանում հապ-

կանալ, ըմբռնել ապապարատի գործնական
աշխատանքում նկատվող կամ տարվող թե-
քումները: Գործնականում դա շատ բանե-
րի մեջ և արտահայտվում: Բերենք թեկուզ
այսպիսի մի որինակ: Կուսակցությունն իր
XV համագումարում նշել և կուլակի դեմ
տնտեսական պալքարի վճռական քաղաքա-
կանություն, գյուղի ուռճացած մասի տըն-
տեսական թուլացում, ամեն կերպ աջակ-
ցություն չքավորությանը, ոգնել չքավո-
րության կոլլեկտիվացմանը, միջակի հետ
դաշինքն ամրացնել, — մինչդեռ իրականում
ապապարատը հաճախ քաշում և ալն կողմը,
վոր գյուղատնտեսական մեքենաների բաշ-
խումը ձգտում և կատարել ունեոր տնտե-
սությունների մեջ՝ կրճատելով չքավորու-
թյան բաժինը: Կոմմունիստներն ևլ համա-
ձայնվում են դրան, այդպիսով գերի ընկ-
նում ապապարատի ձեռքը, վորը քաշում և
դեպի բուրժուազիայի կողմը: Սակայն վոչ
միայն քաղաքականության մեջ, գործնա-
կանում ևս կոմմունիստները հաճախ դի-
ջում են դիրքերը գործը լավ չհասկանալու
կամ թե խորթ ազդեցություններին դիմա-

դրել անընդունակ լինելու պատճառով: Իսկ հաճախ ել նրա համար, վոր իրենք կոմ-մունիստներն ապապրատի բյուրոկրատիկ ազդեցությանը չենթարկվելով՝ չերբեմն իրենք ել սարսափելի չինովնիկների և ձգձը-գողների չեն փոխվում:

Բյուրոկրատիզմի դեմ պայքարելու գործում կոմմունիստների դերի մասին Լենինը շատ անգամ և տակ, մտրակելով նրանց, ով այս գործում ակախվություն չի հայտնարերում, հարձակվելով նրա վրա, ով ինքն և վոլոկիտա ստեղծում: 1921 թ. կուսկոնֆերենցիայի յեզրափակման խոսքում, նշելով ձգձգումների կոնկրետ փաստը, Լենինն ասում եր.

«Յերբ մենք կովում ելինք Դենիկինի դեմ, մենք դատարկ ձեռներով չեյինք գնում նրա դեմ, այլ ամուր զինվում և բա-հակ կազմակերպում... Յեթե մենք այդպես առաջ գնանք, ապա մենք կհաղթենք այս կովում ել, չնայած այս կոիֆե ավելի դժվար և, քան քաղաքացիական կոիվը»:

«Զե՞ վոր դուք կոմմունիստներ եք, ինչո՞ւ այդ պարոն բյուրոկրատներին

թակարդով չեք բռնում և ժողդատարանի առաջ կամ բանտ չեք քաշում ձգձըգումների համար»:

Այնուհետև նա հարց և դնում այն մասին, թե ինչպես են պայքարում և մինչև վերջը հասցնում այդ պայքարը ձգձգումների դեմ կոմմունիստները. «Իսկ դուք, ընկերներ, դիտակից կոմմունիստներդ, ի՞նչ եք արել դրա դեմ պայքարելու գործում»:

Մի շարք փաստաթղթերում (նամակ Մյասնիկովին, քաղլուսվարների համագումարի ճառը և այլն) Լենինը հանդամանորեն կանգ և առնում քյուրոկրատիզմի դեմ պայքարում կոմմունիստների դերի վրա:

«Մեզ մոտ կոմմունիստները, կեսից վոչ պակասը, պայքարել չեն կարողանում, չխոսելով արդեն նրանց մասին, վորոնք խանդարում են պայքարելը (հատ. XVIII, մ. I, հջ 383):

Կոչ անելով դատապարտել այն կոմմունիստներին, վորոնք չգիտեն պայքարել ձգձգումների դեմ, Լենինը գտնում է, վոր այդպիսի կոմմունիստն ամենից վատթար «նեքրին» թշնամին է, և վոր «այդ թշնա-

մուց մենք պիտի աղատվենք և բոլոր գիտակից բանվորներին, և գյուղացիներին միջոցով մենք դրան կհասնենք» (Հատ. XVIII, մ. II, էջ 15)։

Ահա թե ինչու ինքնընտրանքյան ապարատի գտումը նրան աղտոտող տարրերից միայն գործի կեսն է, չեթե դրա հետ միաժամանակ չբարձրացնենք կոմմունիստներին աշխատանքի վորակը, ինչպես նրանց շեկավարող դերին, նույնպես և փաստորեն նրանց կատարած գործի մեջ։

Կուսակցության գտումը, վորն արդեն կատարվում է, վորոշ չափով կգա լրացնելու ապարատի գտումը։ Նա կհասնի աչն կոմմունիստներին, վորոնք կազմալուծված լինելով, կամա թե ակամա ոգնում են ապարատի աշխատանքի մեջ «ցած սողալուն», վորոնք մեզ համար աչլես անհուսալի յեն վորպես բյուրոկրատներ և ձգձգողներ, վորոնք, ինչպես դա հատկապես գյուղերում է լինում, «աղբերացել» են կուլակաչին տարերքի հետ և համերաշխ են աշխատում ապարատի մեջ վտարման յենթակա աչդ մասի հետ։

Սակայն խորհրդային ապագարատի գտումն
ինքնըստինքյան դեռ չի վորոշում նրա
կուլտուրական մակարդակի բարձրացման և
աշխատանքի տեմպի և վորակի բարձրաց-
ման խնդիրը: Հենց դոման ընթացքում և
նրանից հետո ևլ առանձին ակտիվությամբ
պետք և տարվի պաշքարը բյուրոկրատիկ
խեխտությունների դեմ:

Բարձրացնել ապագարատի մեջ աշխատող-
ների պատասխանատվությունը, ուժեղաց-
նել աշխատանքային դիսցիպլինան, նըշ-
տորոշել ապագարատի մեջ յուրաքանչյուրը
աշխատողի պարտականությունները, ա-
վելի շատ պահանջել ապագարատում գոր-
ծողների վորակի նկատմամբ, ստեղծել
բանվորական մասսաների սիստեմատիկ
հսկողությունը ապագարատի բոլոր ողակ-
ների գործունեյության վրա՝ գործադրելով
նոր ձևեր, թեկուզ հենց ժամանակավոր
բանվորական վերահսկիչ հանձնաժողովները
ժողկոմատներին և հիմնարկներին կից,
դրանց աշխատանքի նկատմամբ պարբե-
րական հսկողություն սահմանելով բան-
վորական մասսաների կողմից, խոշոր

տրեստներին և ծեռնարկներին կից ԲԳՏ սեկցիաներ հիմնելով, կազմակերպելով առաջադիմների անընդհատ պատրաստումը և նրանց ապալարատի մեջ անկացնելը— ահա այն միջոցները, վորոն պետք է ամրացնեն ապալարատում ծառայողների կազմի զտումը և ամրապնդեն պրոլետարիատի դիկտատուրան:

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0044833

(204.)

A $\frac{1}{8185}$

Р. Лебедь

Укрепление пролетарской
диктатуры

ԳԻՆԸ 25 Կ.